

STORTINGET

Representantforslag 220 S

(2017–2018)

fra stortingsrepresentantene Audun Lysbakken, Karin Andersen, Nicholas Wilkinson og Petter Eide

Dokument 8:220 S (2017–2018)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Audun Lysbakken, Karin Andersen, Nicholas Wilkinson og Petter Eide om å sikre veteraner i internasjonale operasjoner etter 2010 klageadgang på vedtak i erstatningssaker om psykiske skader som følge av utenlandstjeneste

Til Stortinget

Bakgrunn

Situasjonen for dem som har tjenestegjort for Norge i internasjonale operasjoner, har vært gjenstand for bred debatt og har blitt betydelig forbedret det siste tiåret. Det er bred politisk enighet om viktigheten av dette arbeidet, som man kan se ut ifra den brede oppslutningen om St.meld. nr. 34 (2008–2009) «Fra vernepliktig til veteran», jf. Innst. S. nr. 298 (2008–2009). Arbeidet er blitt videreført ved handlingsplanen «I tjeneste for Norge» fra 2011 samt ved den sittende regjeringens fortsettelse av dette arbeidet.

For veteraner som har deltatt i internasjonale operasjoner og senere opplever psykiske skader som følge av tjenesten, har det i lang tid vært mulig å søke erstatning for dette etter gitte kriterier. De som har tjenestegjort i tidsrommet 1. januar 1978 og frem til og med 31. desember 2009, kan søke erstatning gjennom ordningen regulert i forskrift om særskilt kompensasjonsordning for psykiske belastningsskader som følge av deltakelse i internasjonale operasjoner fra 2009.

Den særskilte kompensasjonsordningen inneholder en bestemmelse om at vedtak som fattes av Statens pensjonskasse, kan påklages til særskilt nemnd ut-

pekt av Forsvarsdepartementet. En slik klagemulighet er imidlertid ikke tilgjengelig for dem som søker erstatning for skader og som har tjenestegjort i utlandet etter 1. januar 2010. Forsvarsloven, som ble vedtatt av Stortinget i 2016 og trådte i kraft 1. juli 2017, slår eksplisitt fast i § 55 at slike vedtak ikke kan påklages.

Forsvarsdepartementet har nylig uttalt at de vil utrede en mulig klageordning for denne gruppen under Finansklagenemnda. Det begrunnes i at for veteraner som har blitt påført skade etter 1. januar 2010, eksisterer «ikke de samme utfordringene knyttet til kravene til bevis og årsakssammenheng» (spesialrådgiver i Forsvarsdepartementet, Birgitte Frisch, i Klassekampen 7. april 2018).

Forslagsstillerne mener dette virker lite gjennomtenkt og ufullstendig begrunnet fra departementets side. I Innst. 42 S (2014–2015) om Riksrevisjonens undersøkelse av ivaretagelse av veteraner fra internasjonale operasjoner, jf. Dokument 3:9 (2013–2014), sier Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité:

«Komiteen viser til at en av de største utfordringene for veteraner ligger i kontakten med det sivile hjelpeapparatet. Veteraner utgjør en liten del av brukerne av det sivile hjelpeapparatet og kan derfor møte personell som ikke forstår de særskilte utfordringer som veteranene har. Riksrevisjonens undersøkelse viser at det har vært vanskelig å overføre kompetanse om veteraner til alle deler av det sivile hjelpeapparatet.»

Gitt at de største utfordringene for veteraner nettopp har vært knyttet til kontakten med det sivile hjelpeapparatet, virker det hensiktsmessig å videreføre modellen med klagenemnd under Forsvarsdepartementet også for dem som har tjenestegjort etter 1. januar 2010.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen innføre en klagemulighet for vedtak om erstatning for skader som følge av delta-

kelse i internasjonale operasjoner, også for dem som har tjenestegjort etter 1. januar 2010. Regjeringen foreslå for Stortinget de nødvendige lov- og forskrifts- endringer for at en slik klageordning skal kunne tre i kraft så raskt som råd.

19. april 2018

Audun Lysbakken

Karin Andersen

Nicholas Wilkinsson

Petter Eide